

Paradygmaty rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie mazowieckim

WSPÓLNY JĘZYK

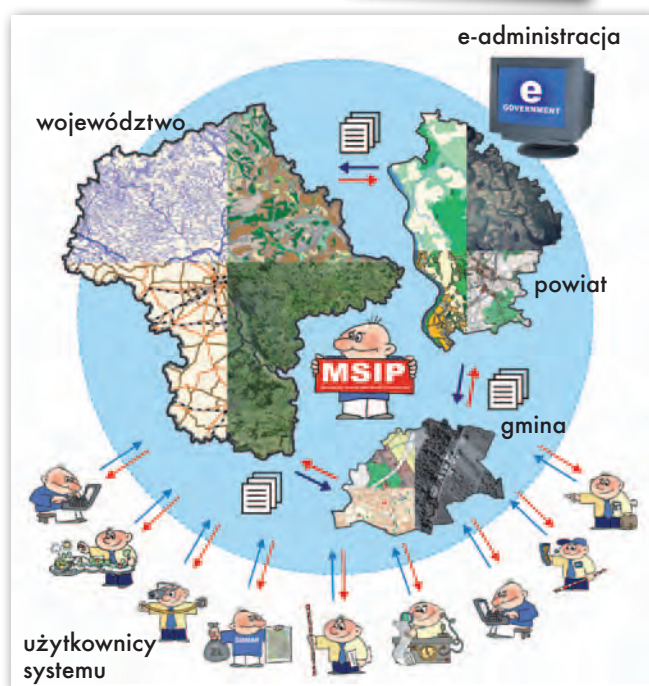
Dwa unijne projekty dotyczące budowy baz wiedzy o Mazowszu oraz rozwoju e-administracji o łącznej wartości 240 mln zł wchodzi w fazę realizacji zamówień. Obydwa są kluczowymi elementami Regionalnego Programu Operacyjnego województwa na lata 2007-13. W ich realizację zaangażowanych jest ponad 90 proc. samorządów z regionu.

KRZYSZTOF MACZEWSKI,
ANETA STANIEWSKA, JAROSŁAW WYSOCKI,
ANDRZEJ PERKOWSKI, ANDRZEJ NATUNIEWICZ

Zmiany ustrojowe w funkcjonowaniu administracji publicznej spowodowały powstanie zatomizowanych samorządów terytorialnych. Było to odzwierciedleniem indywidualnego charakteru, dążeń i oczekiwań poszczególnych społeczności lokalnych. Jednak wejście Polski do Unii Europejskiej, demokratyzacja życia publicznego, uruchomienie unijnych środków finansowych, tworzenie przez samorządy infrastruktury społecznej i technicznej we własnych obszarach terytorialnych wywołały podświadomą potrzebę korelacji podejmowanych działań. W szczególności przejawia się to w potrzebie harmonizacji procesów rozwoju gmin, powiatów i województwa. Jednym z takich kierunków działań jest usprawnianie standardów obsługi obywateli i inwestorów oraz stymulowanie nawyków korzystania z komunikacji elektronicznej w społecznościach lokalnych. Wspólna inicjatywa gmin, powiatów i samorządu województwa mazowieckiego w zakresie budowy społeczeństwa informacyjnego zaowocowała podjęciem realizacji dwóch projektów kluczowych związanych z tworzeniem baz wiedzy o Mazowszu oraz wdrożeniem e-administracji.

• UWARUNKOWANIA SPOŁECZNO-GOSPODARCZE WOJEWÓDZTWA

Województwo mazowieckie – największe (35,6 tys. km²) i najludniejsze (ponad 5 mln osób) w kraju – jest regionem aktywnego rozwoju gospodarczego i silnie postępującej urbanizacji. Charakteryzuje się też najwyższym poziomem zamożności ludności oraz najniższym poziomem bezrobocia. Pod względem rozwoju gospodarczego jest przodującym regionem w Polsce,

jednym z trzech najatrakcyjniejszych dla inwestorów. Jest to zarazem województwo o **największych** w Polsce przestrzennych **dysproporcjach rozwoju** społeczno-gospodarczego.

Obok dominującej Warszawy i dobrze rozwijającej się strefy metropolitalnej, występują obszary peryferyjne, w szczególności położone przy wschodniej granicy województwa, o niskim poziomie rozwoju. W kontekście budowania społeczeństwa informacyjnego niepokojący jest fakt, iż poza podregionem metropolitalnym i strefami otoczenia byłych miast wojewódzkich obszar województwa tworzą także strefy zagrożenia wykluczeniem informacyjnym bądź peryferyjne strefy realnie pogłębiającego się wykluczenia informacyjnego.

• STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

Jednym z najważniejszych ustawowych zadań samorządu województwa jest programowanie rozwoju, co związane jest z powinnością opracowania strategii rozwoju stanowiącej główne narzędzie polityki regionalnej. Strategia konstytuuje działania podejmowane przez władze województwa, a jej zakres w istotny sposób determinuje procesy rozwojowe regionu. Kierunki rozwoju w zakresie budowy społeczeństwa informacyjnego nakreślone zostały w „Strategii e-rozwoju województwa mazowieckiego na lata 2007-2013” uchwalonej przez sejmik województwa mazowieckiego 4 września 2006 r.

Jednym z kluczowych założeń strategii jest **przyjęcie wszelkich możliwych działań** zmierzających do **niwelowania dwu-**

działności potencjału województwa. Zapewnienie samorządowi o mniejszym potencjale organizacyjnym i finansowym możliwości korzystania z nowoczesnych i funkcjonalnych instrumentów pozwalających urzędnikom, a w konsekwencji obywatelom i przedsiębiorcom na szerszy dostęp do urzędu, jego usług oraz przetwarzanych danych, stanowi silne podstawy budowy społeczeństwa informacyjnego dla całego regionu.

• INTEROPERACYJNOŚĆ ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Sprawność funkcjonowania państwa oceniana jest często przez pryzmat sprawności organów administracji publicznej. Ocenę tę wynikają z analizy funkcjonowania pojedynczych urzędów, tempa i sposobu podejmowania decyzji oraz umiejętności współdziałania organów na różnych szczeblach. Podmiotami organizacyjnymi, które rozstrzygają codzienne sprawy obywateli, są organy samorządów terytorialnych. Ponieważ kompetencje tych instytucji są rozdzielone na różne poziomy administracji publicznej, istnieje konieczność wdrożenia wspólnych standardów obsługi obywateli i łatwego sposobu ich komunikowania się z urzędami.

Istotnym aspektem jest rozwiązanie problemu publikowania prawa miejscowego związanego z informacją przestrzenną i wykorzystaniem jej w postępowaniu administracyjnym. Wprowadzenie „wspólnego języka” opartego na najnowszych rozwiązaniach informatycznych, upowszechnienie go, staje się szansą lepszej współpracy urzędów w rozstrzyganiu „ciągu decyzyjnych” obejmujących dane z różnych źródeł. Potrzebę takiego udoskonalenia zdolności do współpracy dostrzegły samorządy Mazowsza, dając wyraz temu we wspólnej inicjatywie projektowej.

• FUNKCJE INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

Funkcjonowanie informacji przestrzennej w administracji należy postrzegać wielowymiarowo. W zakresie organizacji pracy urzędu możemy mówić o korzyściach z przechowywania informacji i danych w zintegrowanej bazie danych, o udostępnianiu pracownikom urzędu aktualnych i wiarygodnych danych niezbędnych do efektywnego wykonywania pracy czy też o usprawnieniu wymiany informacji i współpracy wewnątrz urzędu. W zakresie komunikacji z obywatelami – dzięki wykorzystaniu systemów informacji przestrzennej (GIS) – możemy dostrzec wzrost szybkości realizowania procedur administracyjnych, skrócenie czasu załatwiania spraw, zapewnienie

dostępu przez internet do informacji dla wszystkich zainteresowanych. Patrząc szerzej, możemy mówić o bardziej efektywnym planowaniu rozwoju, o większej świadomości skutków podejmowanych decyzji czy wreszcie o zaletach promowania samorządów poprzez wykorzystanie narzędzi GIS do publikowania informacji (portale mapowe, wizualizacje 3D, tworzenia profesjonalnych ofert inwestycyjnych).

• PLANOWANE FORMY USŁUG CYFROWYCH

Niezależnie od podjętych wysiłków zmierzających do zgromadzenia i uporządkowania ewidencji i zbiorów danych, kluczowe jest posiadanie jasno sprecyzowanej wizji świadczenia usług cyfrowych. W tym zakresie Komisja Europejska wyróżnia pięć poziomów rozwoju e-usług:

1. informacja: ogólnodostępny serwis informacyjny o usługach publicznej;
2. interakcja jednokierunkowa: możliwość pobrania formularzy i aplikacji;
3. interakcja dwukierunkowa: przetwarzanie formularzy (pobranie oraz odesłanie);
4. transakcja: obsługa transakcji, podejmowanie decyzji online, dostarczanie usług oraz obsługa płatności;
5. personalizacja: organizacja usług wokół potrzeb użytkowników.

Aktualnie prowadzone działania projektowe w zakresie budowania mazowieckiej e-administracji zakładają realizację poziomów 1-3 oraz pewnych elementów z poziomów 4 i 5. W dalszym etapie budowania społeczeństwa informacyjnego planuje się poszerzenie katalogu dostępnych e-usług oraz podniesienie ich na wyższy poziom rozwoju.

• PROJEKTOWANE ROZWIĄZANIA FUNKCJONALNE

Wdrażane przez administrację samorządową województwa mazowieckiego rozwiązania w zakresie e-administracji opierać się będą na szerokim wykorzystaniu koncepcji architektury zorientowanej na usługi (SOA – *Service Oriented Architecture*) oraz budowie sieci wzajemnie powiązanych, autonomicznych węzłów informacyjnych. Infrastruktura węzła, wdrażana u każdego z partnerów biorących udział w projektach, oparta będzie na szynie usług (ESB – *Enterprise Service Bus*), integrującej zasoby informatyczne urzędu do jednolitego modelu. W modelu tym funkcjonalności systemów i aplikacji, w szczególności obsługujących rejestry i ewidencje publiczne, udostępniane będą pod postacią usług sieciowych (*Web Servi-*

REKLAMA

RTK X90-E

„tak właśnie wyobrażałem sobie pracę z GPS”
- opinia użytkownika CHC

29 995,- zł netto

220 kanałów, walidacja ISO i certyfikat dokładności, nowy ulepszony program CHC LandStar 5, podwójny modem GPRS, kontroler 806 MHz / 3 lata gwarancji, spolszczony system operacyjny idealna obsługa Glonass, nowe raporty z tyczeń wg zaleceń GUGiK, niezawodny i sprawdzony

GPS.PL Warszawa, ulica Patriotów 24, tel. 22 428-48-58, pn.-pt. godz. 8-16. www.gps.pl

CHC
zapraszamy
w Warszawie

Europe's Best CHC Dealer 2010

ces) opartych na otwartych standardach (m.in. W3C, OASIS, OGC, ISO) zapewniających osiągnięcie interoperacyjności technicznej administracji publicznej. Tak budowane systemy będą w stanie w sposób bezpieczny i efektywny komunikować się ze sobą – bez uprzedniego kosztownego procesu dostosowywania aplikacji używanych przez podmioty publiczne.

Uzyskanie interoperacyjności technicznej umożliwiłoby jednocześnie stworzenie modelu informacyjnego administracji publicznej, w którym dane będą spójne i oparte na źródłach referencyjnych. Zbudowanie środowiska teleinformatycznego z wykorzystaniem koncepcji SOA pozwoli również na uzyskanie niezależności administracji publicznej od dostawców aplikacji.

● REALIZOWANE DZIAŁANIA PROJEKTOWE

Samorządy w województwie realizują w projektach kluczowych działania, z których najważniejsze to:

1. Rozbudowa portalu WrotaMazowska będącego „pojedynczym punktem kontaktu” dla obywateli i przedsiębiorców korzystających z e-usług, świadczącego usługi wspólne dla pozostałych urzędów, udostępniającego dane z wojewódzkich baz danych przestrzennych.

2. Wdrożenie lokalnych komponentów systemu e-urząd w gminach i powiatach: systemu elektronicznego zarządzania dokumentacją (EZD), szyny usług, modułu przestrzennej lokalizacji pism i spraw pozwalającego na powiązanie dokumentów z danymi przestrzennymi, podsystemu płatności elektronicznych, systemów dziedzinyowych wspomagających prowadzenie rejestrów i ewidencji publicznych.

3. Wdrożenie w gminach i powiatach infrastruktury węzłów informacyjnych Mazowieckiego Systemu Informacji Przestrzennej (MSIP), w tym: hurtowni danych przestrzennych wraz z modułem udostępniania danych, aplikacji do prowadzenia ewidencji miejscowości ulic i adresów, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

4. Wdrożenie systemu przeznaczanego do zarządzania powiatowymi georeferencyjnymi bazami danych.

5. Opracowanie projektu standardowych modeli danych i metadanych dla: miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, planów zagospodarowania przestrzennego województwa, uproszczonego planu urządzenia lasu.

6. Zbudowanie cyfrowych baz danych przestrzennych, w szczególności: Topograficznej Bazy Danych, ewidencji gruntów i budynków, mapy zasadniczej, ewidencji miejscowości ulic i adresów, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

7. Zasilenie wytworzonymi danymi przestrzennymi węzłów MSIP.

8. Wdrożenie mechanizmów wymiany dokumentów i danych pomiędzy urzędami administracji publicznej.

W rezultacie obywatele i przedsiębiorcy będą mogli przez internet składać dokumenty do urzędu, sprawdzić stan realizacji swojej sprawy, dokonać niezbędnych opłat urzędowych czy też otrzymać zwrótnie odpowiedź urzędu (decyzję). Z kolei korzyściami dla urzędu będą: możliwość **efektywnego zarządzania** przepływem dokumentów i procesami pracy, **usprawnienie** procesu **podejmowania decyzji**, **zautomatyzowanie wymiany korespondencji** pomiędzy urzędami, **obniżenie kosztów**

funkcjonowania. Wszyscy (i interesanci, i urzędnicy) uzyskają dostęp do wiarygodnych i aktualnych rejestrów, ewidencji i baz danych przestrzennych prowadzonych przez administrację publiczną różnych szczebli.

Projekty realizowane wspólnie przez samorządy województwa mazowieckiego obejmują działania komplementarne do inicjatyw administracji centralnej w zakresie budowania społeczeństwa informacyjnego i e-administracji. Są prowadzone za wiedzą i aprobatą ministrów spraw wewnętrznych i administracji oraz infrastruktury, zaś dostarczane systemy będą integrowane z platformą ePUAP oraz rejestrami centralnymi.

● KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI KORZYSTANIA Z ROZWIĄZAŃ TELEINFORMATYCZNYCH

Problem umiejętności korzystania z rozwiązań teleinformatycznych jest jednym z podstawowych wyzwań, jakie stoi przed naszym społeczeństwem. Zagadnienie to dotyczy zarówno osób i instytucji załatwiających sprawy w urzędach, jak i pracowników administracji publicznej. Z tego względu proces transferu wiedzy planowany w ramach wdrażania zamawianych systemów zostanie wsparty realizacją dwóch przedsięwzięć prowadzonych przez Agencję Rozwoju Mazowsza S.A.:

1. „ITeraz Mazowsze II” – trzyletniego projektu szkoleniowego, który umożliwi osobom z terenu województwa mazowieckiego nabycie nowych, uzupełnienie lub podwyższenie kwalifikacji i umiejętności z zakresu społeczeństwa informacyjnego;

2. „Budowa Mazowieckiej Sieci Społeczeństwa Informacyjnego M@zowszanie” – służącej mieszkańcom regionu jako interaktywne i stacjonarne miejsce dostępu do e-usług (w tym edukacji) oraz stanowiącej źródło informacji kulturalnej i gospodarczej.

Natomiast wśród inicjatyw skierowanych do osób zainteresowanych pogłębieniem wiedzy w zakresie wykorzystania informacji przestrzennej godne uwagi są dwa projekty związane z wdrażaniem dyrektywy INSPIRE:

1. „Edukacyjne wsparcie procesu wdrażania dyrektywy INSPIRE w administracji samorządowej w kontekście podniesienia jakości usług i efektywności działania” – realizowany przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii;

2. „Geoinformacja w praktyce – Akademia INSPIRE” – realizowany przez Centrum UNEP/GRID-Warszawa, Zakład Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska.

● PODSUMOWANIE

Wspólne, zharmonizowane działania samorządów wszystkich szczebli prowadzą do umożliwienia dostępu do publicznych danych cyfrowych oraz kształtowania umiejętności posługiwania się narzędziami elektronicznymi. Upowszechnienie analitycznego wykorzystania dostępnych danych cyfrowych powinno być stymulatorem wzrostu gospodarczego i narzędziem obronnym **przeciwdziałającym wykluczeniu informacyjnemu** społeczności lokalnych.

Proces wdrożenia projektowanych rozwiązań funkcjonalnych i technicznych będzie krokiem w kierunku stworzenia **usługocentrycznego modelu** funkcjonowania administracji samorządowej województwa – administracji **sprawniejszej** i bardziej **przyjaznej**.

KRZYSZTOF MAĆZEWSKI,
ANETA STANIEWSKA, JAROSŁAW WYSOCKI,
ANDRZEJ PERKOWSKI, ANDRZEJ NATUNIEWICZ